



ת"פ 5049/11/16 - מדינת ישראל נגד סאמח רמאנה

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 5049-11-16 מדינת ישראל נ' רמאנה

בפני
בעניין: כבוד השופט איתן כהן
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

סאמח רמאנה

הנאשם

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו ובמסגרת הסדר טיעון בניסיון לאיומים, עבירה לפי סעיף 192 בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**").
2. בהסדר הטיעון שנכרת בין הצדדים הוסכם שהנאשם יודה ויורשע בכתב אישום מתוקן. אשר לעונש הוסכם שהצדדים יטענו באופן חופשי.

כתב האישום המתוקן

3. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 05.09.2016 בשעה 08:52 לערך, בשוק מחנה יהודה בירושלים, נתגלע ויכוח בין הנאשם למתלונן. באותה עת עבד הנאשם באחד מדוכני השוק וחתך אשכולות בננות באמצעות סכין. במהלך הדין והדברים שהוחלפו בין הנאשם למתלונן, הניח הנאשם את הסכין על הדוכן. כאשר התקרבו אליו המתלונן, זרק עליו הנאשם קרטון שהיה במקום. בתגובה, נטל המתלונן את הסכין ודקר את הנאשם בפניו ובידו, תוך הנפת הסכין לעברו פעם אחר פעם. הנאשם נסוג לאחור והוציא את חגורתו כדי להתגונן בעת שאנשים במקום הפרידו ביניהם. מיד לאחר מכן, חזר הנאשם לדוכן, כשהוא מדמם מלחיו הימנית וממרפקו הימני, ושב לעבר המתלונן באחזו בסכין וניסה לאיים עליו בעת שהמתלונן כבר עזב את המקום.

הנאשם הורשע על שבמעשיו ניסה לאיים על המתלונן באמצעות הסכין.



תסקיר שירות המבחן

4. תסקיר שירות המבחן הוגש ביום 16.06.2020. כדי לשמור על צנעת הפרט של הנאשם אפרט את עיקרי הדברים בלבד.

התסקיר סוקר את הרקע האישי, המשפחתי והתעסוקתי של הנאשם. על פי התסקיר-הנאשם בן 22, רווק מתגורר יחד עם אמו בדירה שכורה במחנה הפליטים שועפט. מאז התפרצות נגיף קורונה הנאשם מחוסר תעסוקה ותיאר את מצבו הכלכלי כקשה מאוד.

מסקירת מהלך חייו עולה כי נשר מבית הספר לאחר 9 שנות לימוד בלבד, לדבריו כדי להשתלב בשוק העבודה ולסייע בפרנסת משפחתו.

משפחת מוצאו מונה זוג הורים גרושים ושישה ילדים בגילאי 20-30. הנאשם גדל בפנימייה יחד עם שניים מאחיו.

הנאשם נעדר עבר פלילי קודם.

בהתייחסות לעבירה הנוכחית, הנאשם קיבל אחריות מילולית, שלל קשר קודם עם המתלונן, לרבות סכסוך קודם. לדבריו מאז האירוע לא היה בקשר עם המתלונן. מסר כי באותה עת, עבדו הוא והמתלונן בסמיכות בשוק. המתלונן החל להתגרות בו ללא כל סיבה ואף דקר אותו כפי שמתואר בכתב האישום. הנאשם מסר שלא הייתה לו כל כוונה או רצון לפגוע במתלונן, אולם בשלב מסוים פעל כמתואר בכתב האישום מתוך רצון להגן על עצמו, לאחר שחוזה פגיעה בכבודו העצמי.

במסגרת הערכת הסיכון לעבריינות חוזרת והסיכוי לשיקום ציין שירות המבחן את גילו צעיר של הנאשם שנמצא בתהליך גיבוש זהותו העצמית. ציין שעקב גירושי הוריו גדל הנאשם בפנימייה מגיל צעיר כאשר לא ברור מה טיב הקשר שהיה לו עם הוריו ואחיו ולהערכת שירות המבחן הוריו התקשו להוות עבורו דמויות משמעותיות ולספק את צרכיו השונים כולל צרכיו הרגשיים. ציין שזוהי מעורבותו הראשונה של הנאשם בפלילים ומאז לא נפתחו לו תיקים נוספים. כן, ציין שהנאשם קיבל אחריות מילולית למעשה ושלל קשר עם המתלונן וכוונה לפגוע בו. שירות המבחן התרשם שהנאשם גדל במציאות חיים מורכבת שבה רב הנסתר על הגלוי ויש לו קושי במתן אמון באחרים. על רקע זה שיתף מידע באופן מצומצם וקונקרטי.

לדעת שירות המבחן נראה שבסיטואציה שנוצרה בה חווה הנאשם חרדה לצד פגיעה בכבודו, הוא התקשה להתמודד באופן בונה. הנאשם ביטא גישה הגנתית והישרדותית, ופעולה מתוך חוויה של הגנה עצמית עקב החשש לפגיעת האחר בו.

שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית כיוון שהנאשם שלל זאת וטען שאינו זקוק לכך.

לעניין ביטול ההרשעה הדגיש שירות המבחן כי מחד גיסא, מדובר בבחור צעיר נעדר עבר פלילי. מאידך גיסא, הנאשם לא הציג כל אינדיקציה שהרשעתו עלולה להביא לפגיעה ממשית וקונקרטית בחייו.



שירות המבחן המליץ לגזור על הנאשם מאסר על תנאי כעונש מרתיע ומחדד גבול, לצד הטלת התחייבות להימנע מעבירה דומה בעתיד. להערכת שירות המבחן הנאשם יתקשה לגייס כוחות מספיקים לשאת בעבודות שירות או בצו שירות לתועלת הציבור ועל כן נמנע שירות המבחן מהמלצה על עונשים אלה.

תמצית טיעוני הצדדים לעונש

5. ב"כ המאשימה, עו"ד עידית צדוק, עתרה להשית על הנאשם עונש של 2 חודשי מאסר בפועל, לצד קנס והתחייבות כעולה מחומרת העבירה. בטיעוניה התנגדה לביטול הרשעת הנאשם כיוון שהנאשם אינו עומד בתנאים שנקבעו בפסיקה.

6. ב"כ הנאשם, עו"ד רמזי קטילאת, עתר לבטל את הרשעתו של הנאשם וטען שיש למקם את המעשה ברף חומרה נמוך. בטיעונו הדגיש שאין מדובר בעבירה מוגמרת שכן המתלונן לא נכח במקום, ושקודם לכן דקר המתלונן את הנאשם ועקב כך נגזרו עליו 6 חודשי מאסר בעבודות שירות. לשיטתו נתונים אלה שוללים את ההצדקה לעתירת המאשימה. כן טען שבהיעדר טעם מיוחד לסטות מהמלצת שירות המבחן יש לאמץ את ההמלצה.

עוד טען ב"כ הנאשם שמדובר בעבירה ראשונה של הנאשם, שהנאשם בחור צעיר שכל עתידו לפניו, ושמאז האירוע חלפו כארבע שנים שבמהלכן לא נפתחו לנאשם תיקים חדשים. ב"כ הנאשם הפנה לתסקיר שירות המבחן שמתאר את מציאות חייו המורכבת של הנאשם ומסר שהאירוע התרחש בעת שהנאשם עבד כדי לסייע בפרנסת משפחתו. את טיעונו תמך בפסיקה.

דברי הנאשם

7. הנאשם הצטרף לדברי בא-כוחו.

דין והכרעה

ביטול הרשעה

8. לא מצאתי שהנאשם עומד בקריטריונים שהותוו בפסיקה לביטול הרשעה ועל כן על פי הכלל הרשעתו תיוותר על כנה.

9. ברע"פ 6819/19 סרוסי נגד מדינת ישראל (28.10.2019), שב בית המשפט העליון וקבע שההלכה שנפסקה בע"פ 2083/96 כתב נגד מדינת ישראל (21.08.1997) (להלן: "הלכת כתב") שרירה וקיימת. דהיינו, כדי להימנע מהרשעתו של נאשם, על הנאשם להוכיח שמתקיימים בעניינו שני תנאים מצטברים: האחד - הרשעתו צפויה לפגוע פגיעה חמורה בשיקומו; והשני - סוג העבירה, על רקע נסיבות המקרה, מאפשר לוותר על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי ביתר שיקולי הענישה.



ובלשון בית המשפט נוסחו הדברים כך:

"בית משפט זה שב ופסק אף בשנים האחרונות כי הלכת כתב שרירה וקיימת, וכי על מנת להימנע מהרשעתו של נאשם, עליו להוכיח כי מתקיימים בעניינו שני תנאים מצטברים: האחד, כי הרשעתו צפויה לפגוע פגיעה חמורה בשיקומו; והשני כי סוג העבירה, על רקע נסיבות המקרה, מאפשר לוותר על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי ביתר שיקולי הענישה (וראו למשל: ע"פ 3554/16 יעקובביץ' נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (11.6.2017); ע"פ 5446/15 חנימוב נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (3.3.2016)).

יתירה מזאת, זה לא מכבר הבעתי את עמדתי לפיה איני סבור כי יש לשנות את אמות המידה אשר הוטו בעניין הלכת כתב לעניין ביטול הרשעה, וכי:

"ההלכה הפסוקה בנושא מאזנת לטעמי באופן מדוד בין מכלול שיקולי הענישה, וביניהם עיקרון הגמול, ובצדק מותירה את אי הרשעתו של נאשם כחריג לכלל הרחב לפיו מקום בו הוכחה אשמתו של אדם - יש להרשיעו" (רע"פ 2323/19 אדוארדו נ' מדינת ישראל - משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים [פורסם בנבו] (19.5.2019)).

10. בהתייחס לתנאי בדבר פגיעה חמורה בשיקומו של הנאשם, פגיעה שעלולה להיגרם מעצם הרשעתו, נפסק שעל בית-המשפט להשתכנע כי: "הפגיעה בנאשם הכרוכה בהרשעה אינה שקולה כנגד מידת הפגיעה באינטרס הציבורי בשל ביטול ההרשעה" (ע"פ 3554/16 יעקובביץ' נגד מדינת ישראל (11.06.2017)).

11. עוד נקבע בפסיקה כי על הטוען לאי הרשעה להצביע על נזק מוחשי וקונקרטי העלול להיגרם לנאשם כתוצאה מהרשעתו ולעניין זה אין די באפשרויות תיאורטיות עתידיות (רע"פ 9118/2012 פריגין נגד מדינת ישראל (01.01.2013)).

12. הנאשם לא הצביע על נזק מוחשי וקונקרטי שייגרם לו כתוצאה מהרשעתו ודי בכך כדי לדחות את הטענה.

קביעת מתחם העונש הולם

13. כידוע, העיקרון המנחה בקביעת העונש הוא **עיקרון ההלימה**, דהיינו, קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, ובין סוג ומידת העונש שיוטל עליו (להלן: "**העיקרון המנחה**").

בית המשפט מצווה לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה בהתאם לעיקרון המנחה, תוך התחשבות בערך



החברתי שנפגע ובמידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

14. במקרה דנא, **הערכים החברתיים המוגנים** שנפגעו הם שמירת ביטחון האישי, שלמות גופו, ושלמות נפשו של המאויים.

15. לעניין **מידת הפגיעה בערך המוגן** מצאתי שזו אינה ממוקמת ברף גבוה. אמנם האיום הומחש באמצעות סכין, אולם רק בתגובה לדקירתו של הנאשם בידי המתלונן ורק בעת שהמתלונן לא נכח במקום.

16. לעניין **מדיניות הענישה הנוהגת**, בחינת גזרי דין שהוטלו על איומים באמצעות סכין מעלה שבתי המשפט נוהגים לגזור עונשים שנעים בין של"צ בצירוף למאסר על תנאי ועד למאסר בעבודות שירות ואף בין כותלי הכלא והכול לצד עונשים נלווים.

א. רע"פ 5998/09 **שמאייב נ' מדינת ישראל** (01.11.2009): בית המשפט העליון דחה בקשת רשות ערעור שהגיש הנאשם. הנאשם הורשע על פי הודאתו ובמסגרת הסדר טיעון באיומים ובהחזקת סכין, לאחר שאיים על המתלונן באמצעות סכין לחיתוך אבטיחים כי ירצח אותו. בבית משפט השלום נגזרו על הנאשם 15 חודשי מאסר בפועל ו-10 חודשי מאסר על תנאי. בית המשפט המחוזי הפחית מעונשו של הנאשם והעמיד את **תקופת המאסר בפועל על 8 חודשים**, וזאת בהתחשב בהיעדר עבר פלילי ובחלופי הזמן מעת שנעברה העבירה.

ב. ת"פ (ת"א) 53627-02-16 **מדינת ישראל נגד פיטמן** (06.10.2019): הנאשם נידון ל-**4 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, ופיצוי למתלונן**, לאחר שהורשע במסגרת הליך הוכחות באיומים. הנאשם הורשע שאיים על המתלונן, שהיה באותה עת שותפו לדירה, בכך שהחזיק סכין באורך 30 ס"מ בידו, קירב את הסכין אל פני המתלונן ושאל אותו: "אתה רוצה למות היום?" הנאשם נעדר עבר פלילי.

ג. ת"פ (ת"א) 20736-03-16 **מדינת ישראל נגד גרזגר** (08.01.2018): הנאשם נידון ל-**7 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, ופיצוי למתלונן**, לאחר שהורשע על פי הודאתו באיומים. בין הנאשם למתלונן-שותפו לעסק, התגלע סכסוך כספי. במהלך ניסיון לפתור את הסכסוך בבית העסק, יצא הנאשם מהמקום וחזר כשסכין אחוזה בחגורת מכנסיו. הנאשם הניף את הסכין ואמר לנוכחים שיעזבו אותו כי הא רוצה להרוג את המתלונן. הנאשם אפשר לנוכחים לעזוב את המקום רק לאחר שקיבל מהמתלונן את סכום הכסף מושא הסכסוך.



ד. ת"פ (רמ') 22918-12-16 מ.י. **תביעות שלוחת רמלה נגד מימוני** (27.11.2017): הנאשם נידון **למאסר על תנאי, קנס, פיצוי, של"צ בן 250 שעות וצו מבחן**, לאחר שהורשע על פי הודאתו, בעבירה של החזקת סכין ואיומים. הנאשם, נעדר עבר פלילי וצעיר, עבד במסעדה בקניון. המתלונן עבד במסעדה סמוכה באותו קניון. הנאשם הגיע למטבח המסעדה שבה עבד המתלונן כדי לקחת אורז, כשעל גופו סכין מטבח. המתלונן התנה זאת באישור מנהלו והשניים התווכחו. כעבור מספר דקות, שב הנאשם למטבח כשהסכין שאורך להבה כ-18 ס"מ, תחת בגדיו. הנאשם אמר למתלונן שיצא החוצה. משהלה סרב לצאת, הוציא הנאשם את הסכין, הרימה כלפי מעלה ואמר לו "בוא אני רוצה להרוג אותך".

ה. ת"פ (י-ם) 5790-08 מ.י. **יחידת תביעות ש"י נגד בנימין** (13.05.2013): הנאשם נידון **ל-3 חודשי מאסר בעבודות שירות ומאסר על תנאי**. נוסף על כך, בהסכמת הצדדים שילם הנאשם למתלונן פיצוי בסך 2,000 ₪. הנאשם הורשע על פי הודאתו ובמסגרת הסדר טיעון באיומים והחזקת סכין. לאחר שהגיע הנאשם לתדלק את רכבו בתחנת דלק שבה עבד המתלונן, ביקש הנאשם מהמתלונן לבדוק עבורו את מצב השמן וכשזה התכופף והיה תחת מכסה המנוע, פתח הנאשם את מכסה הרדיאטור ומים רותחים הוטזו לכל עבר, פגעו במתלונן וגרמו לכוויה בצווארו. המתלונן צעק לעבר הנאשם "אתה לא נורמלי, מה עשית, אתה דפוק" הנאשם התקרב אל המתלונן ואמר לו: "עכשיו אני אראה לך איך אני מתייחס אלייך, אני אדקור אותך ואראה לך מי אני". באותה העת, החזיק הנאשם בידו אולר מסוג לדרמן וקירב אותו אל המתלונן.

17. במסגרת הנסיבות הקשורות **בביצוע העבירה**, נתתי דעתי לנסיבות הבאות:

א. **התכנון שקדם לביצוע העבירה**; מדובר על אירוע ספונטני ולא מתוכנן.

ב. **חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה**; אמנם הנאשם השליך קרטון על המתלונן כשזה התקרב לעברו, ברם המתלונן הוא שפתח באלימות חמורה, דקר את הנאשם ופצע אותו. תגובתו של הנאשם - נטילת הסכין לאחר המתלונן עזב את המקום אינה אקוויוולנטית לחלקו של המתלונן. כך שחלקו של המתלונן רב מחלקו של הנאשם. לפיכך יש לראות בנאשם קורבן יותר משיש לראות בו נאשם.

ג. **הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה**, לו הייתה העבירה נעברת בנוכחות המתלונן ייתכן והיה האירוע מסלים. משנעברה העבירה שלא בנוכחותו, לא היה למעשהו של הנאשם פוטנציאל לסכן מאן דהוא. ברם, עצם השימוש בסכין לצורכי איום הוא מעשה חמור כשלעצמו אשר ראוי לתגובה עונשית הולמת.



ד. **הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה; הנאשם ניסה להשיב למתלונן כגמולו לאחר שהלה דקר אותו וגרם לפציעתו. שירות המבחן סבר שתגובתו האלימה של הנאשם מבטאת גישה הגנתית והישרדותית ומדובר בפעולה מתוך חוויה של הגנה עצמית עקב חשש לפגיעת האחר בו.**

18. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין (סעיף 40 י"ג), ולאחר שקלול מכלול הנסיבות והשיקולים, ובפרט שהנאשם היה קורבן באירוע ואחז בסכין שלא בנוכחות המתלונן, אני סבור **שמתחם העונש ההולם את המעשה נע בין מאסר על תנאי וקנס ועד מאסר קצר בעבודות שירות לצד עונשים נלווים.**

19. במקרה דנא, לא קיימים שיקולים אשר מצדיקים סטייה מהמתחם, לחומרה או לקולה.

גזירת העונש המתאים לנאשם

20. בגזירת העונש המתאים לנאשם, רשאי בית המשפט להתחשב **בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה** ולתת להן משקל, ובלבד שהעונש לא יחרוג ממתחם העונש ההולם.

בהתאם לכך נתתי דעתי לנסיבות הבאות:

א. **הפגיעה של העונש בנאשם; הנאשם בחור צעיר בן 22 בן למשפחה קשת יום, מתגורר עם אמו במחנה פליטים שועפט ואינו עובד, בין היתר בשל המצב הכלכלי הקשה ששורר במדינה בעקבות התפשטות נגיף קורונה. ברי שבכל עונש שיוטל עליו תהיה מידה מסוימת של הכבדה רגשית וכלכלית על הנאשם ועל בני משפחתו. אשר לענישה מוחשית בדמות שירות לתועלת הציבור או מאסר עבודות שירות, שירות המבחן סבר שהנאשם יתקשה לגייס כוחות ולעמוד בהם ועל כן נמנע מהמלצה על עונשים אלה.**

ב. **הנזקים שנגרמו לנאשם מביצוע העבירה ומהרשעתו; הנאשם כאמור נפצע באירוע מדקירות המתלונן.**

אין ספק שהרשעתו בעבירה תגביל את יכולתו לחזור ולהשתלב במעגל העבודה. בהיעדר השכלה כלשהי, יצומצמו אפשרויותיו המצומצמות ממילא.

ג. **נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו; הנאשם הודה בעובדות כתב האישום. גם לפני שירות המבחן לא התכחש למעשיו. על כן ניתן להניח לטובתו הנחות מקלות שנוהגים להניח בנוגע למי שהודה ובהן: צער חרטה הפנמה וקבלה**



לעתיד.

ד. **חלופת הזמן מעת ביצוע העבירה**, מאז שנעברה העבירה חלפו כארבע שנים. במהלך תקופה זו לא נפתחו לנאשם תיקים פליימי נוספים. אזקוף נתון זה לזכותו של הנאשם.

ה. **הנאשם נעדר עבר פליימי** וזו לו מעידה ראשונה.

21. לאחר שנתתי דעתי לכלל הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה הגעתי לכלל מסקנה שיש למקם את הנאשם **ברף התחתון של מתחם העונש ההולם**, קרי, לגזור על הנאשם עונש של מאסר על תנאי וקנס. בקביעת גובה הקנס אתחשב במצבו הכלכלי הקשה של הנאשם.

סוף דבר

22. לאחר ששקלתי את רכיבי הענישה - סוגם ומידתם ואת השפעתם ההדדית, החלטתי לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

א. **מאסר בן ארבעה חודשים שאותו לא יישא הנאשם אלא אם יעבור בתוך שלוש שנים מהיום עבירת אלימות ויורשע בה בתוך התקופה או לאחריה.**

ב. **קנס בסך ₪ 1,500 או 10 ימי מאסר תמורתו.** הקנס ישולם בעשרה תשלומים שווים ורצופים. התשלום הראשון ישולם ביום 01.08.2020. יתר התשלומים ישולמו בכל אחד בחודש בתשעת החודשים העוקבים. לא ישולם תשלום במועדו, תעמוד יתרת הקנס לפירעון מידי ותישא הפרשי הצמדה וריבית כחוק.

מזכירות בית המשפט תמציא את העתק גזר דין לשירות המבחן למבוגרים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, י"ג תמוז תש"פ, 05 יולי 2020, במעמד הצדדים.